

Sygn. akt II CSK 507/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku W. P.  
przy uczestnictwie M. D. – Z.  
o dział spadku,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 17 lutego 2016 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy  
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.  
z dnia 20 marca 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd

Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 20 marca 2015 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na istnienie w sprawie potrzeby wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, występowanie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność wniesionej skargi. Jego argumentacja nie przekonuje jednak, by w sprawie doszło do spełnienia którejkolwiek z tych przesłanek.

Po pierwsze, zakres orzekania w sprawach o dział spadku (na tle art. 686 i 922 § 3 k.p.c.) był już przedmiotem wyjaśnień w orzecznictwie, które opowiedziało się za przyjęciem w tych wypadkach szerokich granic rozpoznania, obejmujących m.in. roszczenia uprawnionych z tytułu zapisu. Myśl ta została wyrażona przede wszystkim w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2007 r., III CZP 17/07 (OSNC 2008, nr 2, poz. 20), z której, wbrew pogładowi skarżącego, nie wynika ograniczenie tego poglądu wyłącznie do długów spadkowych, które zostały już spłacone.

Po drugie, zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na tę przesłankę polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Wskazany przez skarżącego problem dopuszczalności konstrukcji prelegatu (jako zapisu niepodlegającego zaliczeniu do udziału spadkowego) nie odpowiada jednak tej przesłance. Wskazana koncepcja została przyjęta w zaskarżonym orzeczeniu w wyniku wykładni testamentu pozostawionego przez spadkodawcę. Na tle argumentacji Sądu Okręgowego nie można stwierdzić, by kwestia ta zawierała w sobie jakiekolwiek generalne problemy

czy niejasności interpretacyjne, które odpowiadałyby istotnemu zagadnieniu prawnemu w opisanym wyżej rozumieniu. Elementów takich nie wskazał także sam skarżący, który we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ograniczył się do ogólnego wskazania na problemowy charakter tej kwestii, nie precyzując jakichkolwiek zastrzeżeń czy wątpliwości.

Po trzecie, skarga kasacyjna nie jest także oczywiście uzasadniona. Jak wyjaśniono w judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.).

W tym zakresie należy zauważyć przede wszystkim, że z dość ogólnej formuły, w jakiej skarżący ujął tę przesłankę, wydaje się wynikać, że obejmuje on jej zakresem wszystkie naruszenia prawa sformułowane w skardze. W takim rozumieniu twierdzenie to pozostaje jednak wewnętrznie sprzeczne, nie jest bowiem możliwe, by w tym samym zakresie występować mogły wskazane przez skarżącego przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (zakładające istnienie w sprawie kwestii o problemowym i niejasnym charakterze) oraz przesłanka z punktu 4 tego przepisu (wskazująca na ewidentność naruszeń prawa zarzuconych w skardze). W konsekwencji, logiczne pogodzenie tych podstaw nie jest możliwe (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ.). Ponadto, w razie rozpatrywania tej przesłanki w oderwaniu od pozostałych argumentów skarżącego, bliższa analiza uzasadnienia

wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest - w opisanym wyżej rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3, art. 102 i art. 108 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

[l.n]